

Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteet ja arvosanojen muuntaminen ammattillisessa koulutuksessa

OPH-1634-2021, sisältäen muutoksen OPH-698-2024

Sisällysluettelo

1. Säädökset	3
2. Osaamisen tunnustamisen mitoituksen periaatteet	3
2.1. Osaamisen tunnustamisen mitoituksen periaatteet lukio-opinnoista	4
2.2. Osaamisen tunnustamisen mitoituksen periaatteet korkeakouluopinnoista.....	4
2.3. Osaamisen tunnustaminen valmentavassa koulutuksessa.....	4
3. Arvosanojen muuntaminen	4
Liite 1. Lukio-opintojen vastaavuus ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden pakollisiin osaamistavoitteisiin.....	6
Liite 2. Yhteisten tutkinnon osien (ammatillisen perustutkinnon perusteet voimassa 1.8.2015- 31.7.2018) tunnustaminen 1.8.2018 ja sen jälkeen voimaan tulleisiin ammatillisen perustutkinnon yhteisiin tutkinnon osiin, pakollisten osaamistavoitteiden vastaavuus.....	8

1. Säädökset

Aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta säädetään ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 46 ja 47 §:ssä. Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on opiskelijan esittämien asiakirjojen ja muiden selvitysten perusteella selvittää, tunnistaa ja tunnustaa opiskelijan aiemmin hankittu osaaminen, joka vastaa suoritettavan tutkinnon tai koulutuksen perusteiden ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita.

Edellä mainitun lain 12 §:n mukaan tutkinnon osien ja valmentavan koulutuksen osien osaamispisteet määräytyvät sen mukaan, mikä on niihin sisältyvän osaamisen kattavuus, vaikeusaste ja merkittävyys suhteessa koko tutkinnon tai valmentavan koulutuksen ammattitaitovaatimukseen ja osaamistavoitteisiin.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (673/2017) 10 §:ssä säädetään tarkemmin tutkintokoulutuksen opiskelijan aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisen menettelytavat, jotka koulutuksen järjestäjän tulee tiedottaa opiskelijoille.

Ammatillisen tutkintokoulutuksen opiskelijan osaamisen arviointiasteikosta säädetään edellä mainitun asetuksen 11 §:ssä. Asetuksen 25 § siirtymäsäännöksissä säädetään, että osaamisen arviointiasteikko on kolmiportainen, jos opiskelija on otettu suorittamaan ammatillista perustutkintoa ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain tai ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain nojalla ja opiskelija suorittaa tutkinnon siirtymäajalla loppuun. Muutoin ammatillisessa perustutkinnossa numeerinen arviointiasteikko on viisiportainen.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 47 §:n mukaan Opetushallitus voi määrätä osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteista sekä arvosanojen muuntamisesta.

2. Osaamisen tunnustamisen mitoituksen periaatteet

Suoritettavaan tutkintoon voidaan tunnustaa ainoastaan ammatillisia tutkinnon osia, yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, korkeakouluopintoja, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja.

Osaaminen tunnustetaan osaksi suoritettavaa tutkintoa siten kuin tutkinnon muodostumisesta pakollisten tutkinnon osien osalta tutkinnon perusteissa määrätään ja mitä valinnaisten tutkinnon osien osalta tutkinnon perusteissa mahdollistetaan ja henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa sovitaan.

Liitteessä 2 on esitetty, miten yhteisten tutkinnon osien osa-alueita tunnustetaan ammatillisten perustutkinnon perusteiden välillä.

2.1. Osaamisen tunnustamisen mitoituksen periaatteet lukio-opinnoista

Koulutuksen järjestäjä muuntaa opiskelijan suorittamien lukio-opintojen laajuuden osaamispisteiksi seuraavasti:

- Lukion kurssien määrä kerrotaan luvulla 1,5
- Lukion opintopisteiden määrä kerrotaan luvulla 0,75.

Tunnustettaessa lukio-opintoja osaksi ammatillisen perustutkinnon yhteisiä tutkinnon osia, koulutuksen järjestäjä soveltaa liitettä 1 pakollisten osaamistavoitteiden vastaavuuden määrittelyssä. Koulutuksen järjestäjä sopii opiskelijan kanssa osaamisen tunnustamisesta valinnaisiin osaamistavoitteisiin.

2.2. Osaamisen tunnustamisen mitoituksen periaatteet korkeakouluopinnoista

Koulutuksen järjestäjä määrittelee suoritettavan tutkinnon muodostumisen mukaisesti valinnaisten tutkinnon osien ja osa-alueiden laajuuden osaamispisteinä. Laajuus määritellään korkeakoulusuoritusten sisällön kattavuuden, vaikeusasteen ja merkittävyyden mukaan suhteessa suoritettavassa tutkinnossa edellytettävään osaamiseen.

2.3. Osaamisen tunnustaminen valmentavassa koulutuksessa

Koulutuksen järjestäjä sopii opiskelijan kanssa hänen aiempien suorituksiensa tunnustamisesta työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa asetettujen yksilöllisten tavoitteiden mukaisesti.

3. Arvosanojen muuntaminen

Osaaminen tunnustetaan alkuperäisten tai korotettujen arvosanojen mukaisesti.

Ammatillisen perustutkinnon ammatillisten tutkinnon osien ja yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden hyväksytyt osaaminen arvioidaan asteikolla 1–5. Opiskelijan aikaisemmat suoritukset, jotka on arvioitu asteikon 1–3 mukaisesti, muunnetaan taulukko 1:n mukaisesti asteikolle 1–5.

Ammatillisen perustutkinnon valinnaisiin ammatillisiin tutkinnon osiin tunnustettava ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon tutkinnon osa tunnustetaan käyttämällä alkuperäistä hyväksytyt-arvosanaa.

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnossa arviointiasteikko on hyväksytyt/hylätty. Kun opiskelijan aikaisemmin suorittamia ammatillisen perustutkinnon tutkinnon

osia tai korkeakouluopintoja tunnustetaan ammatti- tai erikoisammatti-tutkintoon, muunnetaan numeeriset arvosanat hyväksyty-arvosanaksi.

Jos opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän, tunnustamisessa käytetään päättötodistuksen arvosanoja. Jos opiskelija on suorittanut oppiaineen tai oppiaineiden oppimäärät, tunnustamisessa käytetään lukion oppiaineen arvosanaa. Jos opiskelija on suorittanut oppiaineen yksittäisiä kurseja/moduuleja, tunnustamisessa käytetään hyväksytyjen kurssien/moduulien arvosanojen painotettua keskiarvoa. Arvosanat muunnetaan taulukko 2:n mukaisesti.

Opiskelijan aiempien suoritusten arvosanat muunnetaan tarvittaessa taulukko 1:n ja taulukko 2:n mukaisesti.

Taulukko 1. Arviointiasteikon 1–3 arvosanojen muuntaminen arviointiasteikon 1–5 mukaisiksi.

Arviointiasteikko	
1–3	1–5
3	5
2	4
1	2

Taulukko 2. Arviointiasteikon 4–10 arvosanojen muuntaminen arviointiasteikon 1–5 mukaisiksi.

Arviointiasteikko	
4–10	1–5
erinomainen 10	5
kiitettävä 9	5
hyvä 8	4
tydyttävä 7	3
kohtalainen 6	2
välttävä 5	1
hylätty suoritus 4	---

LIITTEET

- Liite 1. Liitettä sovelletaan tunnustettaessa lukio-opintoja ammatillisen perustutkinnon yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden pakollisiin osaamistavoitteisiin.
- Liite 2. Liitettä sovelletaan, kun yhteisten tutkinnon osien osa-alueita tunnustetaan ammatillisten perustutkinnon perusteiden välillä.

Liite 1. Lukio-opintojen vastaavuus ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden pakollisiin osaamistavoitteisiin.

	Lukion opetussuunnitelman perusteet 2003 (33/011/2003, voimaan 1.8.2005 alkaen)	Lukion opetussuunnitelman perusteet 2015 (60/011/2015, voimaan 1.8.2016 alkaen)	Lukion opetussuunnitelman perusteet 2019 (OPH-2263- 2019, voimaan 1.8.2021 alkaen)	Ammatillisen perustutkinnon yhteiset tutkinnon osat ja niiden osa-alueet (1.8.2018 ja sen jälkeen voimaan tulleet tutkinnon perusteet)	
OPPIAINE				Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp	Pakolliset osp
Äidinkieli ja kirjallisuus (eri oppimäärät)	neljä kurssia pakollisista kursseista 1–6	neljä kurssia pakollisista kursseista 1–6	8 opintopistettä oppiaineen pakollisia opintoja	Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä	4
Toinen kotimainen kieli , ruotsi	yksi kurssi A-oppimäärän pakollisista kursseista 1–6 tai B1- oppimäärän pakollisista kursseista 1–5	yksi kurssi A-oppimäärän pakollisista kursseista 1–6 tai B1-oppimäärän pakollisista kursseista 1–5	2 opintopistettä oppiaineen A-oppimäärän tai B1-oppimäärän pakollisia opintoja	Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi	1
Vieras kieli (eri oppimäärät)	kolme kurssia A-oppimäärän pakollisista kursseista 1–6 tai kolme kurssia B1-oppimäärän pakollisista kursseista 1–5	kolme kurssia A-oppimäärän pakollisista kursseista 1–6 tai kolme kurssia B1-oppimäärän pakollisista kursseista 1–5	6 opintopistettä oppiaineen A-oppimäärän tai B1-oppimäärän pakollisia opintoja	Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä	3
	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa opinnoissa ei ole vastaavuutta	Toiminta digitaalisessa ympäristössä	
Musiikki, Kuvataide sekä Äidinkieli ja kirjallisuus	yksi kurssi musiikin tai kuvataiteen oppiaineen pakollisia opintoja ja yksi kurssi Äidinkieli ja kirjallisuus oppiaineen pakollisia opintoja	yksi kurssi musiikin tai kuvataiteen oppiaineen pakollisia opintoja ja yksi kurssi Äidinkieli ja kirjallisuus oppiaineen pakollisia opintoja	2 opintopistettä musiikin tai kuvataiteen oppiaineen pakollisia opintoja, ja 1 opintopistettä Äidinkieli ja kirjallisuus oppiaineen pakollisia opintoja	Taide ja luova ilmaisu	1
OPPIAINE				Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 6 osp	
Matematiikka	kolme kurssia pitkän matematiikan pakollisista kursseista MAA1–MAA10 tai neljä kurssia lyhyen matematiikan pakollisista kursseista MAB1–MAB6	matematiikan yhteinen opintokokonaisuus MAY1 sekä kaksi kurssia pitkän matematiikan pakollisista kursseista MAA2–MAA10 tai kolme kurssia lyhyen matematiikan pakollisista kursseista MAB2–6	matematiikan yhteinen opintokokonaisuus 2 opintopistettä sekä 4 opintopistettä pitkän matematiikan pakollisia opintoja tai 6 opintopistettä lyhyen matematiikan pakollisia opintoja	Matematiikka ja matematiikan soveltaminen	4

Fysiikka	FY1	FY1	2 opintopistettä oppiaineen pakollisia opintoja	Fysikaaliset ja kemiaaliset ilmiöt ja niiden soveltaminen	2
Kemia	KE1	KE1	2 opintopistettä oppiaineen pakollisia opintoja		
OPPIAINE				Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen, 9 osp	
Yhteiskuntaoppi	YH1 ja YH2	YH1 ja YH2	4 opintopistettä oppiaineen pakollisia opintoja	Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen	2
	lukion pakollisissa kurseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa kurseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa opinnoissa ei ole vastaavuutta	Työelämässä toimiminen	
Opinto-ohjaus		OP2	OP2	Opiskelu- ja urasuunnittelu valmiudet	edellyttää numeerista arvosanaa lukiosta
	lukion pakollisissa kurseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa kurseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa opinnoissa ei ole vastaavuutta	Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta	
Liikunta	LI1 tai LI2	LI1 tai LI2	2 opintopistettä oppiaineen pakollisia opintoja	Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen	2
Terveystieto	TE1	TE1	2 opintopistettä oppiaineen pakollisia opintoja		
Biologia ja Maantiede	lukion pakollisissa kurseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa kurseissa ei ole vastaavaa kurssia	Moduulit Biologia 3 ja Maantiede 1 ja Maantiede 3.	Kestävän kehityksen edistäminen	1

Liite 2. Yhteisten tutkinnon osien (ammattillisen perustutkinnon perusteet voimassa 1.8.2015-31.7.2018) tunnustaminen 1.8.2018 ja sen jälkeen voimaan tulleisiin ammatillisen perustutkinnon yhteisiin tutkinnon osiin, pakollisten osaamistavoitteiden vastaavuus.

1.8.2018 voimaan tulleiden ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien ja niiden osa-alueiden (pakolliset ja valinnaiset) osaamistavoitteet vastaavat 1.8.2022 ja sen jälkeen voimaan tulleiden ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien ja niiden osa-alueiden (pakolliset ja valinnaiset) osaamistavoitteita.

Yhteiset tutkinnon osat (ammattillisen perustutkinnon perusteet voimassa 1.8.2015-31.7.2018)			Yhteiset tutkinnon osat (ammattillisen perustutkinnon perusteet voimaan 1.8.2018 ja sen jälkeen voimaan tulleet tutkinnon perusteet)	
3.1	Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp		Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp	
		Pakolliset osaamistavoitteet		Pakolliset osaamistavoitteet / pakollisten osaamistavoitteiden vastaavuus
3.1.1	Äidinkieli	5	Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä	4
3.1.2	Toinen kotimainen kieli, ruotsi	1	Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi	1
3.1.3	Vieraat kielet	2	Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä	3
			Toiminta digitaalisessa ympäristössä *)	Osaamisen vastaavuus puuttuu digitaalisten palveluiden ja laitteiden vastuullisesta ja turvallisesta käytöstä.
			Taide ja luova ilmaisu	1
3.2	Matemaattisluonnontieteellinen osaaminen, 9 osp		Matemaattis- luonnontieteellinen osaaminen, 6 osp	
3.2.1	Matematiikka	3	Matematiikka ja matematiikan soveltaminen	Osaamisen vastaavuus puuttuu talousmatematiikan osaamisesta
3.2.2	Fysiikka ja kemia	2	Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen	2
3.2.3	Tieto- ja viestintäteknikka sekä sen hyödyntäminen *)	1		*)
3.3	Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp		Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen, 9 osp	
3.3.1	Yhteiskuntataidot	1	Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen	2
3.3.2	Työelämätaidot	1	Työelämässä toimiminen	2
3.3.3	Yrittäjyys ja yritystoiminta	1	Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta	1
3.3.4	Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto	2	Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen	2

			Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet	1
			Kestävän kehityksen edistäminen	1
3.4	Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp		Valinnaiset osaamistavoitteet	
3.4.1	Kulttuurien tuntemus			
3.4.2	Taide ja kulttuuri			
3.4.3	Etiikka			
3.4.4	Psykologia			
3.4.5	Ympäristöosaaminen			
3.4.6	Osa-alueita kohdista 3.1.1–3.3.4			
	Suoritettujen tutkinnon osien perusteella tunnustetaan osa-alueilla 3.4.1–3.4.6			